

Tilburg University

Review of the book *The suffering of God according to Martin Luther's 'Theologia Crucis'*, D. Ngien, 1995, 0820425826

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
1998

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Sarot, M. (1998). Review of the book *The suffering of God according to Martin Luther's 'Theologia Crucis'*, D. Ngien, 1995, 0820425826. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 52(4), 342-343.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Dennis Ngien, *The Suffering of God according to Martin Luther's 'Theologia Crucis'* (American University Studies, Series VII: Theology and Religion, Vol. 181), New York, Peter Lang, 1995; xiii + 289 pp., SFr 59, ISBN 0820425826.

Hoewel Jürgen Moltmann dit proefschrift in het Voorwoord zonder voorbehoud aanprijst als een 'excellent study', is het eerste hoofdstuk zo slecht, dat ik de rest bijna ongelezen had gelaten. Dat was jammer geweest, want de laatste drie hoofdstukken (het leeuwendeel van Ngiens proefschrift) zijn niet oninteressant. Zij weerspiegelen een actuele tendens in de dogmatiek: nu over de lijdensvatbaarheid van God een zekere consensus schijnt te zijn ontstaan, verschuift de aandacht van argumenten voor deze lijdensvatbaarheid naar uitwerkingen van de implicaties van deze lijdensvatbaarheid voor de rest van de Godsleer, en zelfs van de theologie als geheel. N. wijdt de genoemde hoofdstukken aan Luthers christologie en het lijden van God, Luthers soteriologie en het lijden van God, en Luthers triniteitsleer en het lijden van God. Zo maakt hij de theologie van Luther vruchtbaar voor een actuele discussie, waarmee hij ook voortdurend verbanden legt. Het hoofdstuk waarmee N. zijn dissertatie begint, een sterk op secundaire literatuur leunende behandeling van 'Divine Suffering in Early Church History', is echter weinig geslaagd. Ik geef een voorbeeld. N. bespreekt kort de beroemde passage in Origenes' *Homilieën over Ezechiël VI 6* (p.10). In een eindnoot meldt hij dat hij Origenes citeert via Joseph (niet: 'Jospeh') Hallman, *The Descent of God* (Minneapolis 1991) (zonder te vermelden dat het citaat van blz. 40 afkomstig is). Ook procestheoloog Hallman citeert uit een secundaire bron, namelijk de matige vertaling van John Kenneth Mozley, in diens klassieke *The Impassibility of God* (Cambridge 1926), 60-61. Terwijl Hallman echter, zonder dat te melden, Mozley's vertaling van de cruciale zinnen 'Quae est ista quam pro nobis passus est passio? Caritativa est passio.' terecht corrigeert in 'What is that passion which He suffered for us? Love is that passion.' keert N. weer terug naar Mozley's origineel: 'What is that passion which He suffered for us? Love is passion.' Daarmee worden deze zinnen er niet begrijpelijker op. Op soortgelijke wijze maakt N. nog meer terechte correcties van Hallman ongedaan. Gebruikt N. dus in feite de foutieve vertaling van Mozley, in de eindnoot (op p.182) verwijst hij naar Hallman; helaas begrijpt hij de door Hallman in diens voetnoot gegeven verwijzing (GCS 8:384-285; GCS = 'Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte') verkeerd, en noemt bijgevolg in zijn voetnoot *Contra Celsus (sic!)* 8:384-385 als vindplaats. Met de aanduiding VI 6 weet N. ook wel raad; deze interpreteert hij – overigens in navolging van Hallman, die Mozley beter had moeten lezen – als slaande op het vers waarover de preek gaat: Ez.6:6 (in feite gaat VI 6 over Ez.16:4-5). Het verbaast dan nauwelijks meer, dat N. ook inhoudelijk niet veel zinnigs over de tekst weet te zeggen (ook de belangrijkste secundaire literatuur terzake – bijv. Frohnhofen, Kobusch – heeft hij kennelijk ongelezen gelaten). Zoals gezegd, de hoofdstukken over Luther zijn niet oninteressant, maar van een auteur die zo onzorgvuldig met zijn bronnen omspringt als N., durf ik weinig aan te nemen zonder het eerst heel grondig gecheckt te hebben.

Marcel Sarot